

CtP miluje precizní data i lidi

Překotný vývoj polygrafie přelomu tisíciletí demonstrovaly aplikace programu CIP4 na loňské Drupě. Jak se uplatňují v praxi? Studio předtiskové přípravy, pražské FPS Repro, připravuje desky technologií CtP a dodává je zákazníkovi rovnou s daty pro řízení tiskového stroje. O některých úskalích technologie hovořil s výrobním ředitelem Františkem Brabačem Vladimír Lukeš.

Cesta ke kvalitě výroby

Investice do všech zařízení v FPS Repro jsou od počátku roku 1991 zaměřeny k řešení náročných úkolů. Přípravují zde nejčastěji výstavní katalogy, umělecké a obrazové publikace. Jistá výlučnost má také své stinné stránky: je ekonomicky náročná. Za ta léta tady však zjistili, že jedinou správnou cestou je bez jakékoliv diskuse plnit vysoké nároky zákazníků na kvalitu. V roce 2002 ve studiu rozšířili své možnosti o přímý osvit desek na zařízení CtP Agfa Galileo VS4.

K tomu říká František Brabač: „Po roce 2000 byl zaznamenán tak rychlý vývoj v přímém osvitu desek, že bylo okamžitě jasné: filmy končí. Jiná cesta, než CtP, u nás není. Diskusi na téma: ‚proč a kdy‘ ukončilo porov-

nání kvality. Odpadly fáze procesu – výstup na filmy, montážní a kopírovací proces a všechny možnosti chyb s tím spojené. V FPS Repro se snažíme vždycky připravovat publikace, katalogy i reklamní tisk v kvalitě vyšší než průměrné.“

Jak se odlišuje filmový osvit od osvitu desek?

František Brabač je ve svém živlu: „Zásadně. Výsledek je diametrálně jiný. Především jde o tónový rozsah. Na filmech se zkracuje. Nikdy se příliš nemluví o filmech jako takových. Jak jsou třeba exponované, zda hodnota 50% rastru má skutečně tuto hodnotu, ne 45% či 55%. Jestli je hodnota zčernání filmu 2,5 D nebo 4 D a jak se projeví při kopírování na desku. Při osvitu na CtP toto možné není, expozice laserem zaručuje přesný rozsah rastru ve světlech 2 – 3% až 99% ve stínech.“

Další věcí je rozhodně rozlišovací schopnost tiskových desek CtP na bázi stříbrných halogenidů Agfa Lithostar, které v FPS Repro zpracovávají. Světlocitlivá vrstva zajišťuje správný přenos všech hodnot na desku, pracuje velmi pružně, udrží dlouho natestovaný rozsah. Z dalších výhod jmenujme spolehlivou archivaci dat, kterou tady zajišťují po dva roky.

Kde má CtP své místo?

Vedle ryze „prospektového“ pohledu na CtP je dobré naslouchat každodenní praxi. Obohacuje to úhel pohledu, ale hlavně je přínosem ekonomice výroby. CtP je špičkové zařízení, které potřebuje špičkové lidi. Na počátku se hovořilo jen a jen o instalacích v tiskárnách. Jen málo se mluvílo o osvitu desek ve studiích. Konečně se namísto – kde, začalo řešit – jak. Jde o některé porodní bolesti, postihující ani ne tak samotná zařízení, jako přenos a zpracování dat. A ten se týká hlavně lidského faktoru.

Byly starosti se záběhem?

Výrobní ředitel Brabač vzpomíná: „Osvitové jednotky na film jely na plný výkon. Když trend naznačil, že filmy budou končit, objem práce se na osvitkách náhle snížil až na 10 – 20%. Bylo nutné se velmi rychle přeorientovat na CtP. Vybrali jsme si dobře. Se zařízením nebyly během záběhu žádné problémy. Obsluhující personál s programy CtP také neměl zásadní problémy. Naši lidé měli znalosti z programů Quark, Photoshop... Spíše přicházely zprávy o tom, že určité problémy nastaly v tiskárnách, kde pracovali na CtP pracovníky ze zrušených oddělení montáže a kopírní, bez znalosti počítače.“

Současnou polygrafickou výrobu trápí nedostatečná kvalifikace pracovníků. Tento nedostatek doprovází nové technologie ve všech profesích. Rychlost, s jakou změny v automatizaci a elektronickém řízení procesů v poly-

Průběžná kontrola osvitu desek

grafii přicházejí, se týká jak CtP, tak tiskových strojů i dalších zařízení. Není možné vystačit s obsluhou podle manuálu. Nepostačí často ani rychlé zaškolení kohokoliv, ber kde ber. Řešením by jistě byly rekvalifikační a specializační kurzy na profesionální úrovni.

CtP si dobře rozumí s odborníkem

K tomu říká František Brabač: „Samozřejmě, že CtP bylo pro personál něco nového. Stručně řečeno: nejideálnější situace nastane, když k počítači CtP zasedne montážník se znalostí práce DTP programů, vyřazení, tiskových a dokončovací technologií. Při řízení osvitů desek je nutné znát všechny profese. Takto univerzální pracovník je pro obsluhu zařízení ideální.“

Co se stane, když se takový pracovník není? Mohou nastat chyby, které někdy přerostou v notorické bolesti. Studio je vždy prostředník mezi zadavatelem a dodavatelem dat na jedné straně a tiskárnou na straně druhé. CtP ve studiu FPS Repro připravuje desky pro více než deset tiskáren v sedmi formátech. Tyto stroje mají svůj montážní plán (úchyt, začátek tisku na archu a další konkrétní parametry). Znamená to velkou variabilitu montážních plánů... zkratka proměnných veličin je mnoho. Opakujeme, nejde o problémy zařízení, ale o úskalí jeho provozu. Časté změny zadání osvitů pro různé stroje přinášely v FPS Repro některé chyby. Protože nikdo není neomylný, chyba v zadání, byť není způsobena nedbalostí, je zásadní a je tvrdě zaplácena.

Osvěta a vzdělávání

Ředitel Brabač vysvětluje: „Zavedli jsme pevné pravidlo: ani jedna deska se nebude svítit bez kontrolního nátisku. Znamená to sice zvýšení nákladů, ale bez kontroly hrozí větší ztráty.“

Znamenalo celkové zvýšení nákladů provozu i nárůst ceny osvitů?

František Brabač hovoří o ceně v závislosti na celkovém zlepšení služby zákazníkům: „Na začátku se stalo několik chyb, o nichž se nedá říci nic jiného, než že jsme si naběhli. Tohle poznání má vedle finančního samozřejmě i morální rozměr. Proto provádíme náhledový nátisk celých tiskových archů, kde je vše dobře viditelné, podstatou je zjistit kompletnost archu. Potom zhotovujeme maketu, kde kontrolujeme vyřazení, skládání, postavení, hřbetní hodnoty pro frézování...“

Maketu výtisku z tiskárny Agfa Sherpa dostane tedy do rukou technolog. Z toho vyplývá další srovnání technologií osvitů filmu a desek. Z nebezpečí velkých ekonomických ztrát se zrodil zcela nový přístup, nové pojetí práce osvitového studia. To vše ovšem stojí a padá s dodávkou dat. Samozřejmě stále existují krajní případy, kdy zákazník posílá podklady k osvitům desek v barevném režimu RGB nebo soubor ve Wordu... Je nutno stále vysvětlovat, jakým způsobem data připravovat a jak dodávat podklady pro osvit. I tady je vidět posun: jedná se o jinou technologii, než je osvit na film a musí se daleko více dbát na standardizaci dat. Postupně všichni zákazníci přicházejí na to, že se to vyplácí v konečném důsledku i jim. V FPS vsadili na řešení problémů cestou přátelské dohody. A nezáleží odkud zákazník přichází, zda je z agentury, nakladatelství nebo tiskárny... osvětu a vzdělávání zákazníka tady poskytují zdarma.

ApogeeX, nová kvalita workflow

Uplynul rok, kdy na Drupě CIP 4 publikovala verzi 1.2. programu JDF (Job Definition Format). Ta zahrnuje několik nových a důležitých rysů. Nejpodstatnější změnou v JDF byl nový koncept ICS, „mezioperačně shodná specifikace“, týkající se všech jednotlivých zařízení polygrafického provozu (digitální tiskárna, nátisk, osvitová jednotka, tiskový stroj, atd.). Zjednodušeně řečeno, JDF je nástroj, poskytující specifikace pro všechny složky výroby a jejich integraci. Software ApogeeX od společnosti Agfa, který pracuje v FPS Repro, je motor PDF a JDF technologie. Spojuje předtiskovou

přípravu ve všech kritických oblastech. Modernizuje komunikaci a spolupráci s partnery studia.

Výsledkem součtu výhod CtP je kvalita

Co vedlo FPS Repro k investici do softwaru ApogeeX, co pro vás znamená? Pan Brabač prozrazuje: „Každá nová věc znamená určitou zátěž. Vývoj je v této oblasti stále rychlejší a dynamičtější. Získáváme zkušenosti s novým systémem, ale jedna věc je už jasná, udělali jsme dobře. Šli jsme do toho proto, abychom zúročili kvalitu zařízení CtP. Snažíme se, aby výhody přímého osvitů desek byly všestranně viditelné. A nejen pro FPS Repro, ale také pro naše partnery. A nemluvím jen o ekonomických výhodách, ale o přínosu ke kvalitě zpracování a standardizaci celého procesu přípravy až do tiskárny. Řadě tiskáren současný stav vyhovuje. S novými partnery (pozn. autora: jde o tiskárnu Daniel), jsme propojeni v systému JDF. V rámci této úzké spolupráce jsme se podíleli na testování pětibarvého stroje Roland a nastavení ICC barevných profilů. Připravujeme stejný postup s dalšími tiskárnami.“

Na osvit desek v CtP navazuje posílání PDF dokumentů – dat jednotlivých archů, kterými tiskárna nakrmí řídicí systém stroje. Během okamžiku jsou přednastaveny odběry tiskových barev v jednotlivých barevnících. Ve spojení se spektrodenzitometrickou kontrolou se téměř okamžitě a na několika prvních vytisknutých arších dosahuje stoprocentního vybarvení při porovnávání se základním nastavením barevných profilů. To je příklad a skutečné naplnění standardizace ofsetového tisku. FPS Repro ukazuje, jak je u nás možné překonat častou nedůvěru k novinkám. Stačí relativně málo: sečíst a podtrhnout výhody – standardně vysokou kvalitu, rychlost produkce a méně makulatury. Nová technologie je tu od toho, aby se ekonomicky vyplácela.

Žluté ochranné osvětlení je nezbytný předpoklad osvitů desek